

Komentar in karta: 2/50 SLA V153C.01 'britev'

Mojca Horvat

1. Gradivo

Gradivo za V153 *nož – britva*, zbrano z Ramovševo vprašalnico, je zelo neenotno, saj so bila zapisana poimenovanja za različne predmetnosti: 1. *nož* 'priprava za rezanje iz rezila in ročaja' in 2. *britev* 'nož za britje' ter 3. 'žepni nož', zato je bilo kasneje vprašanje V153 razdeljeno na tri vprašanja: 153A *nož*, 153B *žepni nož (razne vrste)* in 153C *britev (za britje)*. Za to karto so bila upoštevana le poimenovanja za pomen 'nož za britje', knj. *brítev* (*ī*), tudi *brítva* (*ī*), ter tista, katerih pomen ni dokončno razjasnjen, kar je v nekaterih govorih značilno za lekseme *britev*, *britva*, *britvica*, *britula* in *nožička*.

Najpogosteje zapisani leksem je *britev*, ki prevladuje v zahodnih in osrednjih narečjih, medtem ko je njegova različica *britva* (v T378 obe različici z oznako nov.) vezana predvsem na skrajni južni in severovzhodni prostor. Redko se pojavljata tudi tvorjenki *britvica* in *britevca*. Leksema *britula* in *britola* sta zapisana le na zahodu. V obrobni severnih, zahodnih in nekaterih južnih narečjih so pogosta besednozvezna poimenovanja kot npr. *brivna britev/britva* in *britula/britva/britev za (se) briti*.

Ostali redkejši leksemi so še *klinga* (v T378 z oznako starejše), *klingica* (v T272 z oznako prej), *klinja*, *rožor*, *nožička* in *lameta*.

2. Morfološka analiza

britVa < **bri-t-ɔv-a* (V ≥ 0 v T096)

britVa za (se) briti < **bri-t-ɔv-a za (se) bri-ti* (V ≥ 0 v T074, T085) ← **bri-t-ɔv-a* + **za* 'za' + **se* 'se' + **bri-ti* 'briti'

brivna britva < **bri-v-ɔn-a-j-a bri-t-ɔv-a* ← **bri-ti* + **bri-t-ɔv-a* (← **bri-ti*)

barBena britva < **(barb)-en-a bri-t-ɔv-a* ← it. *barba* 'brada' + **bri-t-ɔv-a* (B ≥ v v T113)

britvica < **bri-t-ɔv-ic-a*

britev < **bri-t-ɔv-ɔ* ← **bri-ti* 'briti' (Bajec 1950: 62–63), **brit-y*, **bri-t-ɔv-ɔ* (Ted.) (Ramovš 1952: 67)

brivna britev < **bri-v-ɔn-a-j-a bri-t-ɔv-ɔ* ← **bri-ti* + **bri-t-ɔv-ɔ*

britev za (se) briti < **bri-t-ɔv-ɔ za (se) bri-ti* ← **bri-t-ɔv-ɔ* + **za* 'za' + **bri-ti* (*se*)

britev brivna < **bri-t-ɔv-ɔ bri-v-ɔn-a-j-a* ← **bri-t-ɔv-ɔ* (← **bri-ti*) + **bri-ti*